Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

11. juuni 2020*

Eelotsusetaotlus – Ehitustööde, asjade ja teenuste riigihanked – Direktiiv 2014/24/EL – Teenuste riigihankemenetlus – Arhitekti- ja inseneriteenused – Artikli 19 lõige 1 ja artikli 80 lõige 2 – Riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt saavad hankemenetluses osaleda vaid teatavates õiguslikes vormides asutatud ettevõtjad

Kohtuasjas C-219/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia) 16. jaanuari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. märtsil 2019, menetluses

Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura

versus

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti,

Autorità nazionale anticorruzione (ANAC),

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president I. Jarukaitis, kohtunikud E. Juhász (ettekandja) ja M. Ilešič,

kohtujurist: P. Pikamäe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura, esindajad: *avvocato* A. Pontenani ja *avvocato* I. Cecchi,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stat*o C. Pluchino,

– Euroopa Komisjon, esindajad: G. Gattinara, P. Ondrůšek ja L. Haasbeek,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2014, L 94, lk 65) põhjendust 14, artikli 19 lõiget 1 ja artikli 80 lõiget 2.

2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura (edaspidi „Parsec“) ning teiselt poolt Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Infrastruktuuri- ja transpordiministeerium) ja Autorità nazionale anticorruzione (ANAC; riiklik korruptsioonivastase võitluse amet, Itaalia) vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb otsust, millega viimati nimetatud amet jättis rahuldamata Parseci taotluse kanda ta selliste inseneri- ja kutseala esindajate ühingute riiklikku registrisse, millel on lubatud osutada arhitekti- ja inseneriteenuseid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2014/24 põhjenduses 14 on märgitud:

„Tuleks selgitada, et mõistet „ettevõtja“ tuleks tõlgendada laialt, mistõttu see hõlmaks mis tahes isikuid ja/või üksusi, kes pakuvad turul vastavalt ehitustööde teostamist, asju või teenuseid, olenemata õiguslikust vormist, millena nad on otsustanud tegutseda. Seega peaks ettevõtja mõiste hõlmama äriühinguid, filiaale, tütarettevõtjaid, ühisettevõtteid, ühistuid, aktsiaseltse, era- või avalik-õiguslikke ülikoole ja muud liiki üksusi, mis ei ole füüsilised isikud, olenemata sellest, kas nad on „juriidilised isikud“ kõigis aspektides.“

4 Direktiivi artikli 2 „Mõisted“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

10. „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik või avaliku sektori asutus või selliste isikute ja/või asutuste rühm, sealhulgas igasugused ettevõtjate ajutised ühendused, kes pakub turul ehitustööde ja/või ehitustöö tegemist, asju või teenuseid;

[…]“.

5 Direktiivi artikli 19 „Ettevõtjad“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Ettevõtjaid, kellel on oma asukohaliikmesriigi õigusaktide alusel õigus asjaomast teenust osutada, ei tohi kõrvale jätta üksnes seetõttu, et selle liikmesriigi õiguse alusel, kus hankeleping sõlmitakse, peaksid nad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Teenuste riigihankelepingute ja ehitustööde riigihankelepingute puhul ning selliste asjade riigihankelepingute puhul, mis hõlmavad lisateenuseid ja/või kohaletoomis- ja paigaldustöid, võib juriidilistelt isikutelt siiski nõuda, et nad märgiksid pakkumuses või osalemistaotluses kõnealuse lepingu täitmise eest vastutavate töötajate nimed ja asjakohase kutsekvalifikatsiooni.“

6 Direktiivi artiklis 80 „Ideekonkursside korraldamise ja osalejate valimise eeskirjad“ on ette nähtud:

„1. Ideekonkursside korraldamisel kohaldab avaliku sektori hankija vastavalt I jaotise ja käesoleva peatüki sätetele kohandatud menetlust.

2. Ideekonkursil osalemist ei piirata:

a) osutamisega liikmesriigi territooriumile või territooriumi osale;

b) põhjendusega, et vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus konkurss korraldatakse, peavad osalejad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

3. Kui ideekonkursist saab osa võtta vaid piiratud arv osalejaid, kehtestab avaliku sektori hankija selged ja mittediskrimineerivad kvalifitseerimise tingimused. Igal juhul peab osalema kutsutud taotlejate arv olema piisav tegeliku konkurentsi tagamiseks.“

Itaalia õigus

7 Itaalia 18. aprilli 2016. aasta seadusandlik dekreet nr 50 – direktiivi 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta, direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ning direktiivi 2014/25/EL vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihangete kohta rakendamine ning ehitustööde, teenuste ja asjade riigihangete kehtiva regulatsiooni muutmine (decreto legislativo n° 50 – Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture; *GURI* regulaarne lisa nr 91, 19.4.2016) sisaldab riigihangete seadustikku (Codice dei contratti pubblici).

8 Selle seadustiku artiklis 45 on üldiselt määratletud sellise ettevõtja mõiste, kes võib osaleda riigihankemenetlustes, ning seadustiku artiklis 46 on kehtestatud erikord arhitekti- ja inseneriteenustele. Viimati nimetatud artiklis on sätestatud:

„1. Arhitekti- ja inseneriteenuste riigihankemenetluses võivad osaleda:

a) inseneri- ja arhitektiteenuste osutajad: kutseala esindajad üksi või koos; punktis b nimetatud kutseala esindajate ühingud; punktis c nimetatud inseneriühingud; konsortsiumid; Euroopa majandushuviühingud (EMHÜ) ja eespool nimetatud isikute vahelised ajutised ühendused, mis osutavad turul tegutsevatele avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele isikutele inseneri- ja arhitektiteenuseid ning tegelevad viimastega seotud tehnilise ja haldustegevusega ning majandusliku ja finantsteostatavuse analüüsiga, sealhulgas kui tegemist on arhitektuurimälestiste vallasvara ja kaunistatud pindade restaureerimise ja hooldamisega, ka isikud, kellel on kultuuriväärtuste restauraatori kvalifikatsioon kehtivate õigusnormide kohaselt;

b) kutseühingud: ainult kehtivas kutseala regulatsioonis ette nähtud kodadesse kuuluvatest kutseala esindajatest koosnevad ühingud tsiviilseadustiku (Codice civile) viienda raamatu V osa II, III ja IV peatükis reguleeritud isikuühingu vormis või tsiviilseadustiku viienda raamatu VI osa I peatükis reguleeritud ühistu vormis, mis osutavad eraõiguslikele ja avalik-õiguslikele ehitustööde tellijatele selliseid inseneri- ja arhitektiteenuseid nagu teostatavusanalüüs, uuringud, konsultatsioonid, projekteerimine ja ehitustööde juhatamine, tehnilise teostatavuse ja majandusliku otstarbekuse ja keskkonnamõju hindamine;

c) inseneriühingud: tsiviilseadustiku viienda raamatu V osa V, VI ja VII peatükis reguleeritud kapitaliühingud või tsiviilseadustiku viienda raamatu VI osa I peatükis reguleeritud ühistud, mis ei vasta kutseala esindajate ühinguna määratlemise tingimustele ja mis osutavad järgmisi teenuseid: teostatavusanalüüs, uuringud, konsultatsioonid, projekteerimine ja ehitustööde juhatamine, tehnilise teostatavuse ja majandusliku otstarbekuse ja keskkonnamõju hindamine, samuti nende teenuste osutamisega seotud asjade tootmine;

d) teistes liikmesriikides asutatud inseneri- ja arhitektiteenuste osutajad, kelle CPV kood jääb vahemikku 74200000-1 kuni 74276400-8 ja 74310000-5 kuni 74323100-0 või on 74874000-6 ning kes on asutatud kooskõlas vastavates riikides kehtivate õigusaktidega;

e) punktides a–d nimetatud isikute ajutised ühendused;

f) kutseühingute ja/või inseneriühingute alalised konsortsiumid, millel on vähemalt kolm liiget, kes on juba tegutsenud inseneri- ja arhitektiteenuste sektoris.

2. Lõikes 1 nimetatud hankemenetluses osalemiseks võivad äriühingud viie aasta jooksul alates asutamisest tõendada hanketeates nõutud finants- ja majanduslikku seisundit ning tehnilist ja kutsealast pädevust ka äriühingu osanikele tuginedes, kui tegemist on isikuühingu või ühistuga, ning äriühingus tähtajatu töölepingu alusel töötavatest tehnilistele juhtidele ja eriala asjatundjatele tuginedes, kui tegemist on kapitaliühinguga.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

9 Parsec on eraõiguslik mittetulundusühing, mis asutati Itaalia tsiviilseadustiku alusel.

10 Tema registreeritud asukoht on Prato (Itaalia) ning ta tegeleb oma põhikirja ja asutamislepingu kohaselt eeskätt looduskatastroofide uurimise, ohutingimuste määratlemise ja ennetamise, keskkonna ja territooriumi planeerimise, haldamise ja seire ning elanikkonna- ja keskkonnakaitsega. Ta lõi seismoloogiajaama, mis teeb pidevat koostööd Istituto nazionale di geofisica e vulcanologiaga (riiklik geofüüsika- ja vulkanoloogiainstituut, Itaalia). Parsec haldab selle jaama vahendusel seismilist aktiivsust mõõtvate rajatiste võrku, teeb koostööd ülikoolide ja teadusasutustega ning osutab arvukatele kohalikele omavalitsusüksustele ja maakondadele maavärinaohu haldamise, elanikkonnakaitse ja territooriumi planeerimise teenuseid. Ta teeb seda kõike tänu selles valdkonnas kõrgelt kvalifitseeritud töötajatele.

11 Soovides osaleda territooriumi maavärinaohu põhjal klassifitseerimise teenuse riigihangetes, esitas Parsec taotluse kanda ta ANAC peetavasse selliste ettevõtjate registrisse, kellel on lubatud osutada inseneri- ja arhitektiteenuseid. ANAC tegi aga otsuse, millega jättis registrisse kandmise taotluse rahuldamata põhjendusel, et Parsec ei kuulu ühessegi riigihankeseadustiku artikli 46 lõikes 1 nimetatud ettevõtjate kategooriasse; Parsec esitas selle otsuse peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, see tähendab Tribunale amministrativo regionale per il Laziole (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia).

12 Infrastruktuuri- ja transpordiministeerium ja ANAC väidavad eelotsusetaotluse esitanud kohtus esmajärjekorras, et asjaolu, et Parsec ei ole kantud ANAC peetavasse riigihankeseadustiku artiklis 46 nimetatud ettevõtjate registrisse, ei takista tal osaleda nende teenuste riigihankemenetlustes.

13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus juhib esiteks tähelepanu sellele, et tema menetluses olevas kohtuasjas kõne all olevad teenused, see tähendab seismoloogiateenused ja territooriumi maavärinaohu põhjal klassifitseerimise teenused on hõlmatud riigihankeseadustikus silmas peetud arhitekti- ja inseneriteenustega. Riigihankeseadustiku artikkel 46 lubab nende teenuste hankemenetluses osaleda aga vaid teatavatel ettevõtjate kategooriatel, millesse ei kuulu aga sellised mittetulundusühingud nagu

Parsec. Väidetavalt on see tingitud sellest, et kuivõrd neil ühingutel ei ole võimalik lasta end kanda ANAC peetavasse registrisse, siis ei ole avaliku sektori hankijal võimalik kontrollida selliste pakkumust esitada soovivate ühingute kutsealast pädevust.

14 Teiseks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et erinorm, millega piiratakse riigihankeseadustiku artiklis 45 kasutatud mõiste „ettevõtja“ ulatust, võib olla õigustatud seeläbi, et pakkujatelt nõutakse nende osutatavate teenuste kvaliteedi tagamiseks kõrget kutsealast pädevust, ning seetõttu, et „eeldatakse“, et isikud, kes osutavad neid teenuseid pidevalt kutsetegevuse käigus ja tasu eest, on tõenäolisemalt tegutsenud katkestusteta ning end kutsealaselt täiendanud.

15 Kolmandaks viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus 23. detsembri 2009. aasta kohtuotsusele CoNISMa (C-305/08, EU:C:2009:807), milles Euroopa Kohus tunnistas tema sõnul liidu õigusega kokkusobimatuks Itaalia õigusnormid, millega keelatakse osaleda hankemenetluses üksustel, mille peamine eesmärk ei ole tulu teenimine, samas kui sellistel üksustel oli õigus pakkuda asjaomasel turul kõnealuseid teenuseid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et ehkki Itaalia seadusandja võttis riigihankeseadustiku artiklis 45, milles määratletakse üldiselt mõiste „ettevõtja“, üle selle laia määratluse, mille Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses kõnealusele mõistele andis, otsustas ta sellesama seadustiku artiklit 46 kehtestades arhitekti- ja inseneriteenuste puhul kitsama määratluse kasuks.

16 Arvestades seda, et eespool viidatud kohtuotsusest tulenevad juhtnöörid on üldised, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada saada, kas liidu õigus jätab siiski liikmesriikidele võimaluse kehtestata kitsama määratluse põhikohtuasja esemeks olevate teenuste puhul. Ta juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et direktiivi 2014/24 artikli 19 lõike 1 ja artikli 80 lõike 2 sõnastus näib – küll kaudselt – andvat liikmesriikidele loa piirata hankemenetluses osalemist nii, et see on võimalik ainult füüsilistel isikutel või teatavatel juriidilistel isikutel. Ta täpsustab lisaks, et teises liikmesriigis asutatud ettevõtjaid riigihankeseadustiku artiklis 46 ette nähtud piirav määratlus ei puuduta, kuna nende suhtes on kohaldatav selle seadustiku artikli 45 lõikes 1 sätestatud eeskiri, mis võimaldab kooskõlas direktiivi 2014/24 artikli 80 lõike 2 sätetega neil ettevõtjatel osaleda hankemenetluses selle liikmesriigi õigusnormide alusel, kus nad on asutatud.

17 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2014/24 põhjendusega 14 koostoimes artikli 19 lõikega 1 ja artikli 80 lõikega 2 on vastuolus selline õigusnorm nagu [riigihankeseadustiku], millega Itaalia on võtnud oma õiguskorda üle direktiivid 2014/23, 2014/24 ja 2014/25, artikkel 46, mis võimaldab „arhitekti- ja inseneriteenuste“ riigihangetes osaleda ainult selles artiklis nimetatud õiguslikes vormides asutatud ettevõtjatel, mistõttu ei saa niisugustes hangetes osaleda ettevõtjad, kes osutavad niisuguseid teenuseid teistsuguses õiguslikus vormis?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 2014/24 artikli 19 lõiget 1 ja artikli 80 lõiget 2 koostoimes direktiivi põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis välistavad mittetulundusühingute osalemise inseneri- ja arhitektiteenuste riigihankes, samas kui neil üksustel on riigisisese õiguse alusel õigus pakkuda asjaomasel turul kõnealuseid teenuseid.

19 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja suhtes kohaldatavate riigisiseste õigusnormide kohaselt ei ole sellisel mittetulundusühingul nagu Parsec lubatud osaleda inseneri- ja arhitektiteenuste riigihankemenetluses, samas kui sel üksusel on riigisisese õiguse alusel õigus pakkuda asjaomasel turul kõnealuseid teenuseid.

20 Ent Euroopa Kohus on 23. detsembri 2009. aasta kohtuotsuse CoNISMa (C-305/08, EU:C:2009:807) punktides 47–49 juba sedastanud seoses riigisiseste õigusnormidega, millega võeti riigisisesesse õiguskorda üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132), et liikmesriikidel on küll õigus otsustada, kas anda teatavatele ettevõtjate kategooriatele õigus osutada teatavaid teenuseid või mitte, ja nad võivad muu hulgas lubada või keelata turul tegutseda mittetulundusühingutel, mille peamine eesmärk on haridus ja teadus, sõltuvalt sellest, kas kõnealune tegevus on kooskõlas nende asutamis- ja põhikirjaliste eesmärkidega. Ent juhul ja niivõrd, kuivõrd neil üksustel on lubatud turul teatavaid teenuseid pakkuda, ei tohi riigisisesed õigusnormid keelata neil osaleda sellistes riigihankemenetlustes, mis käsitlevad nende samade teenuste osutamist.

21 Euroopa Kohtu sellist praktikat kinnitati nii seda sama direktiivi puudutavas osas (19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce jt, C-159/11, EU:C:2012:817, punkt 27, ja 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664 punkt 35), kui ka sellega asendatud direktiivi, see tähendab nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord (EÜT 1992, L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 06/01, lk 322), puudutavas osas (18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, punkt 36).

22 Viidatud Euroopa Kohtu praktika ei ole sugugi muutunud asjakohatuks direktiivi 2014/24 jõustumise tõttu, millega tunnistati kehtetuks ja asendati direktiiv 2004/18. Lisaks tõigale, et direktiivi 2004/18 artikli 1 lõikes 8 toodud mõiste „ettevõtja“ võeti oluliste muudatusteta üle direktiivi 2014/24 artikli 2 lõike 1 punkti 10, on viimati nimetatud direktiivi põhjenduses 14 nüüd sõnaselgelt märgitud, et seda mõistet tuleb tõlgendada „laialt“, mistõttu see hõlmaks turul tegutsevaid mis tahes isikuid või üksusi, „olenemata õiguslikust vormist, millena nad on otsustanud tegutseda“. Samamoodi näeb selle direktiivi artikli 19 lõige 1 sarnaselt selle artikli 80 lõikega 2 sõnaselgelt ette, et ettevõtjat ei saa hankemenetlusest kõrvale jätta ainuüksi seetõttu, et ta peab riigisisese õiguse alusel olema kas füüsiline või juriidiline isik.

23 Sellest tuleneb, et käesoleva kohtuotsuse punktides 20 ja 21 viidatud Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei tohi riigisisene õigus keelata sellisel mittetulundusühingul, millel on õigus osutada riigi turul teatavaid teenuseid, osaleda riigihankemenetluses, mis käsitleb nende samade teenuste osutamist.

24 Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla asjaolu, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitas oma eelotsusetaotluses ja mida Itaalia valitsus kordas oma kirjalikes seisukohtades, et riigihankeseadustiku artiklis 46 toodud mõiste „ettevõtja“ kitsendav tõlgendus arhitekti- ja inseneriteenuste kontekstis on õigustatud seeläbi, et selliste teenuste kvaliteedi tagamiseks on vaja kõrget kutsealast pädevust, ning seetõttu, et väidetavalt „eeldatakse“, et isikud, kes osutavad neid teenuseid pidevalt kutsetegevuse käigus ja tasu eest, on tõenäolisemalt tegutsenud katkestusteta ning end kutsealaselt täiendanud.

25 Nagu märkis komisjon, ei ole Itaalia valitsus esiteks tõendanud, et teenuse osutamisel ülesnäidatud kutsealase pädevuse tase ja järelikult osutatud teenuse kvaliteet oleks kuidagi seotud teenust osutava ettevõtja õigusliku vormiga.

26 Seoses „eeldusega“, et isikud, kes osutavad arhitekti- ja inseneriteenuseid kutsetegevuse käigus ja tasu eest, on tõenäolisemalt tegutsenud katkestusteta ning end kutsealaselt täiendanud, piisab teiseks märkusest, et sellist eeldust ei saa liidu õiguses olla, sest see on vastuolus käesoleva kohtuotsuse punktis 20 viidatud Euroopa Kohtu praktikaga, millest tuleneb, et kui üksusel on riigisisese õiguse alusel lubatud pakkuda asjaomase liikmesriigi turul inseneri- ja arhitektiteenuseid, ei tohi tal keelata osaleda riigihankemenetluses, mis käsitleb nende samade teenuste osutamist.

27 Lõpetuseks tuleb lisada, et liidu seadusandja pidas oluliseks seda, et teenuste ja ehitustööde riigihangete ning teatavate asjade riigihangete puhul oleks taotlejatel ja pakkujatel kõrge kutsealane pädevus. Just sel eesmärgil nägi ta direktiivi 2014/24 artikli 19 lõikes 1 ette võimaluse nõuda juriidilistelt isikutelt, et nad

märgiksid oma pakkumuses või osalemistaotluses ära asjaomase lepingu täitmise eest vastutavate töötajate nimed ja asjakohase kutsekvalifikatsiooni. Seevastu ei näinud liidu seadusandja sel samal eesmärgil ette mingisugust erinevat kohtlemist selliste taotlejate ja pakkujate õigusliku vormi alusel.

28 Seega tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2014/24 artikli 19 lõiget 1 ja artikli 80 lõiget 2 koostoimes direktiivi põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis välistavad mittetulundusühingute osalemise inseneri- ja arhitektiteenuste riigihankes, samas kui neil üksustel on riigisisese õiguse alusel õigus pakkuda asjaomasel turul kõnealuseid teenuseid.

Kohtukulud

29 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta artikli 19 lõiget 1 ja artikli 80 lõiget 2 koostoimes direktiivi põhjendusega 14 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis välistavad mittetulundusühingute osalemise inseneri- ja arhitektiteenuste riigihankes, samas kui neil üksustel on riigisisese õiguse alusel õigus pakkuda asjaomasel turul kõnealuseid teenuseid.

Allkirjad